

„UNIVERS PEDAGOGIC” LA 20 DE ANI. REVISTA COMUNITĂȚII PEDAGOGICE ȘI PSIHOLOGICE ÎN TEMPORALITATE

Lilia POGOLȘA,

doctor habilitat, conferențiar universitar,
Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic
al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”
ORCID iD: 0000-0002-9387-2435

Rezumat: Textul relevă anumite considerații cu referire la publicațiile științifice, în special la revistele științifice din domeniul științelor educației. În context se prezintă retrospectiva evoluției revistei științifice de pedagogie și psihologie „Univers Pedagogic”, succesoare a revistelor științifico-metodice „Pedagogul” și „Pedagogul sovetic”. Propunând publicului larg cele mai relevante rezultate ale cercetărilor din sfera teoriei și practicii educaționale, aceste reviste științifice au completat astfel domeniul științelor educației cu publicații de valoare și au extins aria de interes pentru spațiul educațional din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: publicații științifice, reviste științifico-metodice, colegiu de redacție, articole științifice, suport informațional.

THE „PEDAGOGICAL UNIVERSE” AT 20 YEARS OLD. JOURNAL OF THE PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL COMMUNITY IN TIME

Abstract. The text reveals certain considerations with reference to scientific publications, especially scientific journals in the field of educational sciences. In this context the retrospective of the evolution of the scientific journal of pedagogy and psychology “Pedagogical Universe”, successor of the scientific-methodical journal “Pedagogue”, and “The soviet pedagogue” is presented. Proposing to the general public the most relevant results of research in the field of educational theory and practice, these scientific journals have thus completed the field of educational sciences with valuable publications and expanded the area of interest for the educational space in the Republic of Moldova.

Keywords: scientific publications, scientific-methodical journal, editorial college, sciences articles, informational support.

Conștientizând durata și specificul traseului parcurs de revista „Univers Pedagogic”, constatăm semnificația strategică a publicațiilor științifice în vederea promovării și diseminării cercetărilor privind dezvoltarea și modernizarea învățământului național.

Conform informațiilor prezentate de Academia de Științe a Moldovei, menționăm că „În Republica Moldova, în anul 2020 au fost recunoscute drept publicații științifice 55 de reviste, dintre care de categoria A – 9, categoria B+ – 4, categoria B – 39, categoria C – 3. Un loc aparte în evaluarea rezultatelor cuantificabile revine revistelor științifice acreditate” [9], printre care se regăsește și revista „Univers Pedagogic”, acreditată cu categoria B.

Primul număr al revistei „Univers Pedagogic” a apărut în anul 2003, fondator fiind Ministerul Educației. Astfel, în noiembrie, 2003 a fost lansat un „număr semnal” al revistei „Univers Pedagogic” (Figura 1). Pe primele pagini ale revistei, Ministrul Educației, Valentin Beniuc (2003-2005) se adresa în

„Cuvânt către cititor”, exprimându-și încrederea că „Prin apariția revistei se va încerca o abordare mai profundă a problemelor cu care se confruntă la zi sistemul educațional, în ideea imperativelor pe care le înaintază un învățământ modern” [1].

Figura 1. Revista „Univers Pedagogic”, 2003

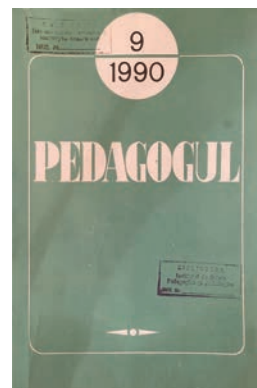
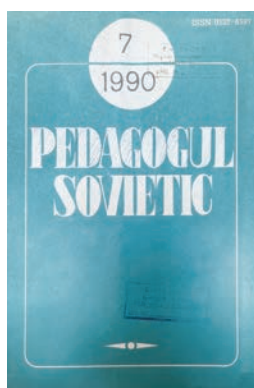

Figura 2. Revista „Pedagogul”

Necesitatea abordării problemelor de strategie și tactică a dezvoltării sistemului de învățământ din Republica Moldova se regăsea printre prioritățile politicilor educaționale ale Ministerului Educației și Cercetării, care prin intermediul revistei „Pedagogul”, editată din 1990, oferea accesul cercurilor largi de cititori la informația privind cele mai semnificative dezbateri în problematica educațională (Figura 2).

Revista științifico-metodică „Pedagogul” a fost organul de presă al Ministerului Educației și Cercetării, fiind succesoare a revistei „Pedagogul sovetic” [5], editată de Ministerul Științei și Învățământului Public al R.S.S.Moldova până în 1990, primul număr al căreia a apărut în anul 1982 (Figura 3). Din componența Colegiului de redacție al revistei „Pedagogul sovetic” făceau parte: C.L.Andreev, I.G.Borșevici, A.N.Căpățină, L.Ch. Chiriac, A.I.Ciobanu, S.Gh. Musteață, B.N.Pasecnic, redactor-șef fiind I.Guțu [7]. Revista „Pedagogul sovetic” a fost destinată cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și învățământul universitar, cadrelor manageriale, studenților și tuturor cititorilor interesați de domeniul educațional.

Figura 3. Revista „Pedagogul sovetic”

Figura 4. Revista „Învățătorul sovetic”

Revista „Pedagogul sovetic” a fost succesoare a revistei Ministerului Învățământului din R.S.S.Moldova „Învățătorul sovetic”, editată din anul 1951 până în 1982, redactor-șef fiind I.Guțu (Figura 4)

Fiecare început reclamă continuitate: moștenirea precursorilor se preia din generație în generație. Cercetarea, marele dar al minții umane, oferă mereu impulsuri de dezvoltare. Aniversarea de 20 de ani ai revistei științifice „Univers Pedagogic” este semnificativă și prin faptul, că în anii 2005-2022, revista a fost editată de Institutul de Științe ale Educației (Figura 5).

Călăuzindu-mă de această coincidență și parcursul comun al lor, voi încerca să descriu interdependența și misiunile institutului și revistei. Mai cu seamă că cercetătorii Institutul de Științe ale Educației și colaboratorii revistei „Univers Pedagogic” au fost zi de zi la datorie în familia și casa științifică – IȘE [2]. Revista a devenit un veritabil ambasador al științelor educației, prin intermediul căreia erau promovate rezultatele activității de cercetare ale institutului, asigurându-i vizibilitate la nivel național. Deopotrivă, institutul și revista au avut o activitate spectaculoasă, tradiții care merită o înaltă apreciere, continuare și urmare [3].

De atunci încoace, paginile revistei „Univers Pedagogic”, inserează articole de sinteză consacrate problemelor teoretice și aplicative în domeniul științelor educației prin promovarea reformei educaționale în Republica Moldova; identificarea și abordarea problemelor din domeniul educației; sensibilizarea opiniei publice; popularizarea experiențelor avansate din învățământul general și învățământul universitar; diseminarea rezultatelor cercetării, inclusiv a publicațiilor științifico-metodice; promovarea aspirațiilor de racordare a învățământului național la standardele europene etc.

Se merită de menționat componența primului Colegiu de redacție al revistei „Univers Pedagogic”, care a activat pe parcursul anilor 2003-2006: E. Muraru, V. Haheu, Gh. Rusnac, I.Miron, E.Coroii, N.Velișco, I.Spinei, A.Gheorghiiță, A.Bolboceanu, V.Volcov, S.Cemortan. În perioada anilor 2007-2009, componența Colegiului de redacție a fost majorată și completată cu mai multe persoane din cadrul Institutului de Științe ale Educației: A.Alexeiciuc, I.Botgros, N.Bucun, T.Callo, A.Cara, O.Cheadencova, V.Goraș-Postică, V.Guțu, A.Jurin, G.Palivic, V.Panico, V.Pâslaru, M.Robu, N.Silistraru, R.Solovei, L.Școlear, N.Vicol. În Colegiul de redacție se regăsea și un membru al echipei de peste hotare: A.Neculau (România).

În anul 2009, revista „Univers Pedagogic”, a fost acreditată de Consiliul Național pentru Atestate și Acreditare la categoria C și a fost recunoscută în calitate de publicație științifică cu profil Pedagogic și Psihologic.

Componența Colegiului de redacție al revistei „Univers Pedagogic” a fost completată în anul 2010

Figura 5. Revista „Univers Pedagogic”

cu personalități din cadrul Academiei de Științe a Moldovei: *M. Șlapac*, vicepreședinte al AȘM; din cadrul Ministerului Educației: *L. Handrabura*, viceministru al ME; din cadrul Institutului de Științe ale Educației: *L. Pogolșa*, director IȘE, *V. Pascari*, *V. Andrițchi*, *A. Paniș*, *I. Achirii*, *M. Volcovschi*, *A. Stângă*, *S. Luca*; membrii de peste hotare: *L. Șoitu* (România), *I. Maximenco* (Ucraina).

Pe parcursul următorilor ani, Colegiul de redacție al revistei se completează cu noi membri: *T. Cazacu*, *M. Hadîrcă*, *V. Rusnac*, *V. Bălîci*, *V. Pritcan* (IȘE), *T. Viscovatova* (Ucraina) - 2013; *C. Fartușnic* (România), *C. Cucoș* (România) - 2015; *N. Petrovski*, *M. Marin*, *S. Isac*, *R. Solovei* (IȘE); *E. Coropceanu* (UST); *V. Crudu* (ME); *O. Topuzov* (Ucraina) - 2016; *A. Dănilă* (AȘM), *V. Țvircun*, *O. Paladi*, *A. Afanas*, *L. Cebanu*, *V. Clichici* (IȘE) - 2018; *V. Moraru* (AȘM), *A. Ghicov* (UPSC), *S. Cristea* (România) - 2021, etc.

În contextul reformei universitare din 2022 (HG nr. 485 din 13.07.2022), a avut loc fuzionarea Institutului de Științe ale Educației cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea de Stat din Tiraspol, cu sediul în Chișinău și Institutul de Formare Continuă. Drept urmare, revista „Univers Pedagogic”, precum și cercetătorii din cadrul Institutului de Științe ale Educației au fost transferați și actualmente activează la Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

Astfel, din octombrie 2022, *fondator al revistei „Univers Pedagogic” a devenit Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”*.

20 de ani ai revistei „Univers Pedagogic” înseamnă 78 de ediții, zeci de mii de pagini citite, recenzate, redactate, corectate și îngrijite pentru tipar. Este o realitate ce merită a fi remarcată în șirul evenimentelor majore. Revista s-a dezvoltat pe o cale ascendentă, în conformitate cu reformele educaționale și relevanța rezultatelor științifice în domeniu, „Univers Pedagogic”, fiind liantul ce unește cercetătorii și specialiștii la nivel național, contribuind la modernizarea învățământului național.

Pe parcursul anilor, Colegiul de redacție al revistei „Univers Pedagogic” s-a arătat susceptibil la standardele naționale tot mai stricte față de publicațiile științifice, respectând etica publicării, asigurând tipărirea în termen a revistei. Potrivit celor mai bune tradiții ale revistei, cercul de autori străini este în continuă extindere, personalități notorii în știință fac parte din Colegiul de redacție și echipa de recenzenti.

Revista „Univers Pedagogic”, pe parcursul a 20 de ani a constituit suportul informațional metodic al instituțiilor de învățământ de toate treptele, a fost un

mijloc de antrenare a factorilor implicați în conceptualizarea, elaborarea, implementarea și evaluarea politicii educaționale la o discuție deschisă, transparentă cu referire la problemele cu care se confruntă sistemul educațional și prezentarea unor tehnici și metode moderne de soluționare a acestora.

În anul 2020, revista științifică „Univers Pedagogic” a fost acreditată de ANACEC la Categoria B și recunoscută în calitate de publicație științifică cu profil Pedagogic și Psihologic (Certificat Seria RSP Nr. 013 în 28 februarie 2020) (Figura 6 și 7).

Figura 6. Certificat de acreditare

Figura 7. Revista „Univers Pedagogic”

Revista a oferit tuturor actorilor educaționali, precum și publicului general interesat de sistemul educațional, suport informațional, abordări educaționale inovative și instrumente de lucru eficiente, contribuind la edificarea unei culturi de învățare pe tot parcursul vieții.

Apariția fiecărui număr al revistei „Univers Pedagogic” este însoțit de un sentiment de responsabilitate și mândrie pentru revista care a obținut recunoaștere la nivel național și pe care o percepem ca o carte de vizită a institutului, având o apariție trimestrială, un tiraj de circa 500 de exemplare.

Totodată, Colegiul de redacție al revistei oferă tot sprijinul doctoranzilor și tinerilor autori, a căror cercetări, datorită tirajului, au devenit cunoscute comunității pedagogice.

Adresez cuvinte de recunoștință veteranilor științei pedagogice și psihologice, care au fost alături de la primele ediții ale revistei „Univers Pedagogic”, au publicat în revistă rezultatele de unicat, lucrări care se înscriu în galeria unor realizări importante de referință: *N. Bucun*, dr. hab., prof.univ.; *V. Guțu*, dr.hab., prof.univ.; *N. Vicol*, dr., conf.univ.; *I. Botgros*, dr., conf.univ.; *S. Cemortan*, dr.hab., prof.univ.; *V. Cojocaru*, dr.hab., prof.univ.; *D. Patrașcu*, dr.hab., prof.univ.; *L. Cuznețov*, dr.hab., prof.univ.; *T. Callo*, dr.hab., prof.univ.; *I. Racu*, dr.hab., prof.univ. (Figura 8).

Figura 8. *Ilie Lupu, dr. hab., prof. univ.; Eduard Coropceanu, dr., prof. univ.; Tatiana Callo, dr. hab., prof. univ.; Victor Țvircun, dr. hab., prof. univ.; Lilia Pogolșa, dr. hab., conf. univ.; Corneliu Popovici, dr., conf. univ., ministru MECC; Igor Racu, dr. hab., prof. univ.; Nicolae Bucun, dr. hab., prof. univ.*

Menționez, de asemenea, participarea cu discernământ la manifestațiile științifice organizate de Institutul de Științe ale Educației: *N. Vicol, dr., conf.univ.; V. Țvircun, dr.hab., prof.univ.; A. Afanas, dr. hab., conf.univ.; A. Ghicov, dr.hab., prof.univ.; M. Hadîrcă, dr., conf. cercet.; A. Bolboceanu, dr.hab., prof.univ.; N. Petrovski, dr. hab., conf.univ.; I. Achirii, dr., conf.univ.; V. Bâlici, dr., conf. cercet.; A. Cucer, dr., conf.cercet.; L. Franțuzan, dr., conf.cercet.; V. Andrieș, dr., V. Andrițchi, dr. hab., prof.univ., A. Paniș, dr., conf. univ.; E. Puzur, dr., lector.univ.; N. Melnic, dr., lect.univ., C. Lungu-Străistari, dr., E. Furdui, M. Batog, E. Globa etc.*

Suntem atenți și receptivi la opiniile autorilor, cititorilor, recenzenților, editorilor. Acest ansamblu armonios de creatori, susținători și promotori conferă revistei calitate și veridicitate. Ne străduim să fim o echipă care muncește intens, organizat și operativ. Încrederea că servim unei cauze nobile este cheia succesului, drept confirmare fiind ediția aniversară a revistei, care reflectă calea parcursă de 20 de ani.

Mă simt privilegiată pentru că mi s-a încredințat onoarea de a fi în continuare redactor-șef al revistei, în echipă cu Nelu Vicol, dr., conf.univ., redactor-șef adjunct și Aliona Afanas, dr. hab., conf.univ., redactor științific al revistei, făcând parte și din colegiul de redacție, din marea familie a autorilor și recenzenților. Este un dar al destinului, o continuă și prețioasă lecție de profesionalism științific. Mă bucur pentru succesele revistei noastre și îmi asum nereușitele, care s-au dovedit a fi trecătoare.

Mulțumesc întregii echipe! Să rămânem în continuare o echipă, unită în fapte și năzuințe, „Univers Pedagogic”, fiind un succes și un reper editorial al câtorva generații.

Experiența mea editorială a fost continuu îmbogățită cu cea științifică și managerială, aflându-mă în funcția de director al Institutului de Științe ale Educației timp de circa 15 ani, în perioada 2008-2022. Menționez că în anii săi de glorie, în institut activau peste 160 de angajați. Realizăm cercetări fundamentale și aplicative, asigurăm transferul tehnologic al rezultatelor științifice în instituțiile de învățământ general la nivel național (curricula școlare în bază de competențe (2010); standarde educaționale (2012); referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor (2014); standarde de calitate a instituțiilor de învățământ (2015); metodologia de evaluare criterială prin descriptori în clasele primare (2015); standarde profesionale (2018); strategii didactice de reconfigurare a învățării (2022); metode de asigurare a asistenței psihologice în învățământul liceal (2022); configurări metodologice ale paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice (2022) etc.

A devenit o tradiție editarea edițiilor aniversare ale revistei „Univers Pedagogic”, marcate de o anumită emoție prin reconstituirea etapelor parcurse, precum și organizarea conferințelor științifice, acestea fiind dedicate unor evenimente importante în activitatea Institutului. Astfel Conferința științifică internațională organizată în 2021 (Figura 9),

Figura 9. Conferința Științifică internațională dedicată celor 80 de ani de la fondarea Institutului de Științe ale Educației (IȘE)

a fost dedicată jubileului de 80 de ani de la fondarea Institutului de Științe ale Educației, evenimentul fiind reflectat pe paginile revistei „Univers Pedagogic”, nr.4 (72), 2021.

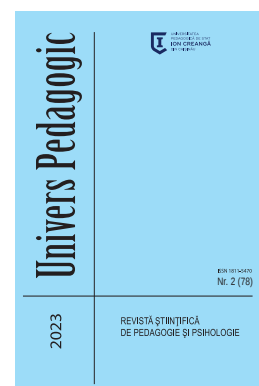
În cadrul institutului activau peste 30 de doctoranzi și postdoctoranzi, anual se susțineau circa 10 teze de doctor în științe și doctor habilitat în științe. Scriu toate acestea cu gândul la perspective. Există oare repere, criterii de care trebuie să ținem cont pentru a asigura continuitatea cercetărilor? Totodată, mă întreb: se va repeta oare avântul de altădată?

Gândirea creativă a unit întotdeauna trecutul, prezentul și viitorul prin avalanșe de idei noi, stabilind traiectoria dezvoltării umanității. Nebănuite sunt căile progresului, cei care-și asumă explorarea lor fiind niște cutezători. Cheia succesului rezidă în efortul tinerilor de a se conecta la experiența predecessorilor, a o continua și îmbogăți. Să tragem frumose învățăminte. Mă cuprind adesea gândurile, amintirile și mă întreb: oare cum nu obosesc dorul și tristețea? Mi-e un dor nestăvilit de colegii noștri: Nicolae Bucun, Ion Botgros, Stela Cemortan, membri ai colegiului de redacție, plecați în lumea celor dreپți. Au fost lideri în domeniile de cercetare pe care le profesau, fondatori ai școlilor științifice. Indubitabil au devenit nume de legendă ale științei academice, simboluri ale timpurilor trăite. Absența foștilor colegi și distanțarea lor în timp devine din ce în ce mai dureroasă. Au fost „stelele” științei din prima generație academică și vor rămâne pentru totdeauna în amintirile noastre luminoase și bune. Am toată certitudinea că atunci când ne amintim,

ei sunt alături de noi... Și că în casa mare acum a Institutului de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” mai este loc pentru rezultate și realizări notabile.

Direcțiile îmbrățișate de Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic și revista „Univers Pedagogic” sunt domenii ale posibilităților nelimitate, asigură o armonie perfectă între cercetarea fundamentală, aplicativă și transferul tehnologic. Modernitatea și tradițiile sunt în tandem. Revista este o oglindă ce pune în valoare tehnologiile noi, inimaginabile ca impact pentru viitor. Este și ca un depozit unic și extrem de valoros ce a stocat de-a lungul timpului tehnologii și inovații, parte a progresului științific.

Membrii Colegiului de redacție al revistei sunt profesori, doctori habilitați, doctori în pedagogie și psihologie din Republica Moldova, precum și din România, Ucraina, profesionalismul cărora constituie un element determinant în asigurarea calității revistei. Revista „Univers Pedagogic” este unul dintre simbolurile semnificative ale Institutului de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (Figura 10).

Figura 10. Revista „Univers Pedagogic”, 2023

Munca științifică și redacțională nu cunoaște pauze. La cumpăna aniversărilor se nasc noi idei și posibilități de diversificare și aprofundare a cercetărilor, care încurajează și insuflă speranțe în vremuri favorabile științei. Timpul deapănă firul de aur al amintirilor și ne proiectează gândurile și speranțele spre noi realizări. Folosit rațional, timpul este și mai prețios când merge mână în mână cu oportunitățile.

Nu este niciodată târziu să devii ceea ce ți-ai dorit, să devii cu adevărat. Știința, oricât ar fi de paradoxal, reclamă intuiție în egală măsură cu spiritul rezonabil. Sunt probleme la soluționarea cărora nu avem dreptul să greșim. Astăzi, ca niciodată, avem

nevoie de strategii și tactici bine chibzuite pentru a asigura ascensiunea activității de cercetare.

Revista „Univers Pedagogic”, este, cu certitudine, o revistă a viitorului, având un potențial enorm în ce privește noile colaborări și un schimb fructuos de experiență.

Să-i asigurăm continuitatea!

Felicităm fondatorii, colegiul de redacție, redactorii revistei științifice „Univers Pedagogic”, dar și toată comunitatea științifică cu performanța atinsă, în același timp credem, că o bună parte din succes poate fi atribuită autorilor articolelor științifice.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. BENIUC, Valentin. Cuvânt către cititor. În: Revista „Univers Pedagogic”, 2003, p.4. ISSN 1811-5470.
2. POGOLȘA, Lilia; BUCUN, Nicolae; VICOL, Nelu. *Institutul de Științe ale educației: prin ani, cu destoinicie*. Chișinău: Tipografia „Impressum”, 2016, 119 p. ISBN 978-9975-48-105-2.
3. POGOLȘA, Lilia; Paladi, Oxana; VICOL, Nelu. *Institutul de Științe ale educației: ascensiune, performanțe, personalități (1941-2021)*. Chișinău: Tipografia „Print-Caro SRL”, 2021, 139 p. ISBN 978-9975-56-956-9.
4. Revista „Pedagogul”, nr. 9-11, 1990, ISSN 0132-6597.
5. Revista „Pedagogul sovetic”, nr. 1-7, 1990, ISSN 0132-6597.
6. Revista „Univers Pedagogic”, 2010. ISSN 1811-5470.
7. HĂBĂȘESCU, A.; DASCĂL, O. *Universul publicațiilor periodice din domeniul pedagogiei în formarea viitorului specialist*. Disponibil: <http://dspace.usarb.md>
8. Instrumentul bibliometric național. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/journals_view
9. Știința în Republica Moldova. Scurt istoric. În: *Republica Moldova - 30 de ani de independență*. Disponibil: [https:// www.moldova-independentă.md](https://www.moldova-independentă.md)